

OCMW's verdienen een beter imago

De OCMW's staan maatschappelijk en politiek onder druk. Het brede publiek heeft geen zicht op wat OCMW's doen en de besparingen verhogen de druk om hun dienstverlening in te krimpen. Voldoende reden voor de VVSG om in haar volgende beleidsplan een specifiek OCMW-project op te nemen dat het tij moet keren. Meer naar buiten komen met wat de OCMW's doen, dat is het speerpunt.

TEKST NATHALIE DEBAST BEELD LAYLA AERTS

De OCMW's staan politiek onder druk: er is de toenemende financiële druk en vanuit gemeentelijke hoek wordt de bestaansreden van het OCMW als zelfstandige organisatie soms in vraag gesteld. De OCMW's staan ook maatschappelijk onder druk. Cliënten worden met de vinger gewezen: wie niet werkt, is lui en wie schulden heeft, heeft te veel onnodig krediet opgenomen voor overbodige zaken. Het individuele schuldmodel primeert: wie zijn billen brandt, moet op de blaren zitten. Mensen lijken zelf verantwoordelijk te zijn voor hun leven en moeten de gevolgen dragen voor hun gedrag of fouten. De werkelijkheid is anders: mensen komen dikwijls in de problemen door een tegenslag zoals ziekte of echtscheiding. Mensen hebben ook almaar minder financiële reserve en meer complexe problemen. Komt daarbij nog het beeld dat het OCMW meer doet voor vreemdelingen dan voor Belgen. Het grote publiek weet te weinig wat de OCMW's doen en voor wie. Het OCMW wordt te veel gezien als de Mister Cash van de samenleving: een instantie die financiële steun geeft aan wie het niet redt. In werkelijkheid is de dienstverlening veel ruimer: van psychosociale begeleiding tot schuldhulpverlening, van gezinsondersteuning tot thuiszorg.

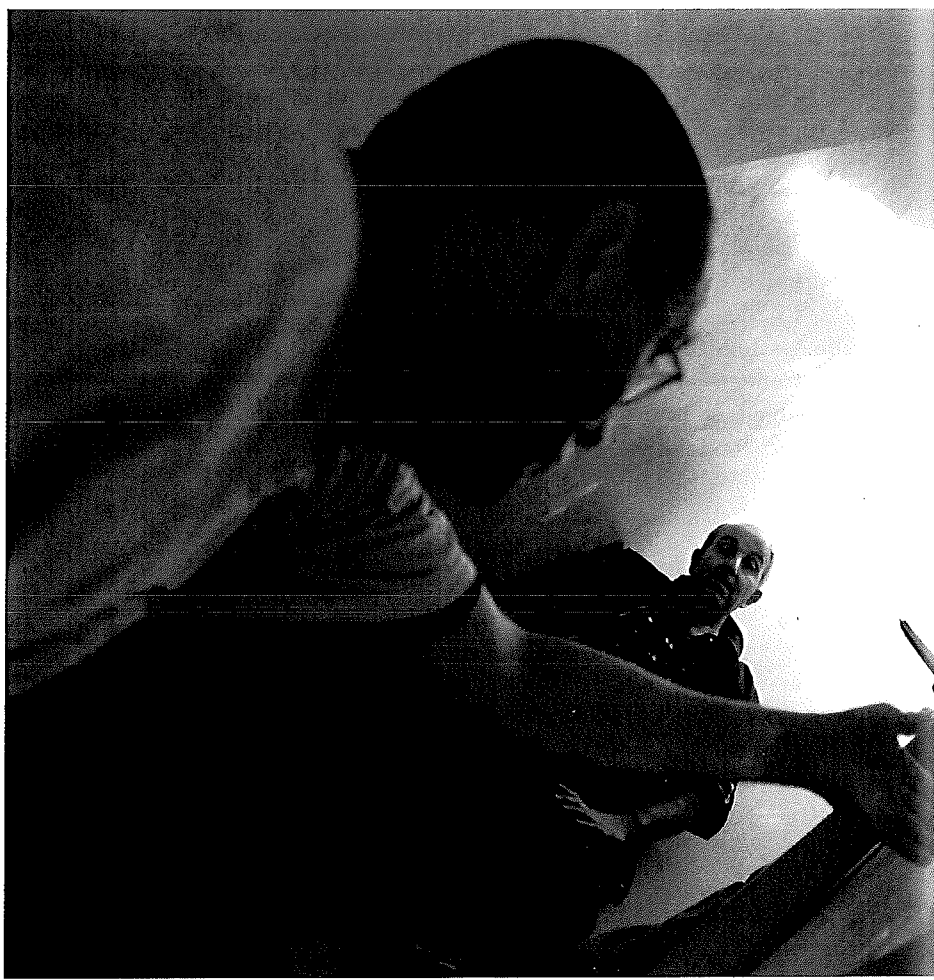
Troeven

Toch hebben de OCMW's genoeg troeven die ze kunnen uitspelen om hun

imago op te krikken. Eerst en vooral hun missie: ervoor zorgen dat iedereen een leven kan leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid. Ze richten zich ook op het brede publiek, met prioritaire aandacht voor maatschappelijk kwetsbaren. Dat ze aan integrale hulpverlening doen, maakt hen uniek. Hun hulpverlening is geëvolueerd naar emanciperende hulpverlening die mensen zelfredzaam maakt. Dat lukt niet bij iedereen, maar het is wel het streven. Het louter geven van een beetje geld volstaat al lang niet meer om dit doel te bereiken. De OCMW's zijn ook instellingen van sociale zekerheid met bijgevolg veel aan-

dacht voor gebruikersrechten. OCMW-dienstverlening is wettelijk afdwingbaar bij de arbeidsrechtbank.

Ook de nabijheid -een OCMW in iedere gemeente- is een enorme troef, zeker voor mensen in armoede voor wie mobiliteit een probleem is. De aanwezigheid in iedere gemeente staat in contrast staat met de toenemende tendens tot centralisering, schaalvergroting en bureaucrativering die we overal zien. De lokale inbedding heeft ook tot gevolg dat OCMW's dicht bij hun inwoners staan, ze weten het beste wat leeft en wat de lokale welzijnsbehoeften zijn. Die nabijheid laat toe dat ze ook het beste geplaatst zijn om lokale beleidskeuzes te maken. Het maakt van het OCMW binnen een gemeente de spil voor overleg, doorverwijzing, samenwerking, coördinatie en regie. Het OCMW moet niet alle hulpverlening zelf aanbieden, maar het is wel belangrijk dat het weet wie wat doet in de gemeente en dat het een sterke regisseur is.

De OCMW-hulpverlening is geëvolueerd naar emanciperende hulpverlening die mensen zelfredzaam maakt.

Wat gaan we doen?

De VVSG wil deze boodschap overbrengen op drie niveaus: de publieke opinie, het middenveld en de OCMW's en gemeenten zelf.

Veel acties van de OCMW's en van de VVSG krijgen nu al weerklank in de pers, dossiers worden opgebouwd, er wordt volop aan politieke besluitvorming en beïnvloeding gedaan. Om een breder publiek aan te spreken moeten onze beleidsdossiers meer uitgediept worden met cijfers die de problematiek in

dossier nog overtuigender. Ook het politieke overleg moet nog structureler ingebed zijn in de werking.

Het middenveld speelt ook een belangrijke rol in de versterking van de OCMW-hulpverlening voor de cliënten. Ook daar leven vandaag misvattingen: ze zien de OCMW's soms als een zuiver administratieve overheidsinstantie die wetten toepast en mensen controleert. Andere organisaties ervaren concurrentie met de OCMW's die de middenveldorganisaties soms te eigengereid vinden. Dat

De dienstverlening van het OCMW is veel ruimer dan de Mister Cash van de samenleving: van psychosociale begeleiding tot schuld- en hulpverlening, van gezinsondersteuning tot thuiszorg.

kaart brengen en verhalen van cliënten, maatschappelijk werkers en raadsleden van het OCMW. Zo wordt een papieren

wantrouwen moeten we kunnen overwinnen omdat het de zaak van personen in armoede niet dient. OCMW's en andere armoede-organisaties willen allen het zelfde: het beste voor de cliënten.

Het is ook belangrijk dat OCMW's en middenveldorganisaties meer aan eenzelfde zeel trekken, anders gebruiken beleidsmakers van andere overheidsniveaus die gespletenheid als excuus om zelf geen maatregelen te moeten nemen of spelen ze de organisaties tegen elkaar uit.

Participatie op het terrein nastreven betekent dat we ook als koepel van OCMW's die participatie hoog in het vaandel dragen. Om die reden maken we er ook een punt van om in onze VVSG-initiatieven zo vaak als mogelijk partners als het Netwerk Armoede te betrekken.

Ten slotte wil de VVSG ook de OCMW's en gemeenten verder ondersteunen. Het vormings- en publicatiebeleid wordt verder gezet, maar ook netwerkvorming wordt een thema. Regionale ondersteuningspunten en intervisie winnen aan belang. De ontsluiting van goede praktijken moet besturen inspireren,

Klankbordgroep

De VVSG start met een specifieke klankbordgroep om het imago van de OCMW's te verbeteren. Die bestaat uit een VVSG-stafmedewerker en medewerkers van OCMW's. Die klankbordgroep zal het project van nabij opvolgen. Daar kunnen mensen uit onze stuurgroepen in zitten, maar ook anderen. Wie wil meewerken, kan dat op verschillende manieren. Geef een seintje als we je mogen contacteren voor ons netwerk van contactpersonen. Dit is vooral belangrijk voor perscontacten. Maar contacteer ons ook als je wil meedoen aan de klankbordgroep of een goede praktijk wil melden.

nathalie.debast@vvsg.be

T 02-211 55 77

OCMW's moeten in hun eigen gemeente meer naar buiten komen met wat ze doen. OCMW's doen ontzettend waardevol werk en maken voor veel mensen het verschil. Ze mogen best wat trotser zijn op wat ze doen. Ook de succesverhalen moeten veel meer naar boven komen. Een student die dankzij het leefloon zijn diploma haalt, dat is ook de verdienste van het OCMW! Cliënten zijn uiteindelijk de beste ambassadeurs. Veel mensen hebben nog angst om naar het OCMW te gaan, maar eens ze de stap hebben gezet, zijn ze doorgaans tevreden over de dienstverlening.

Nieuwe media

De facebookgroep OCMW-Vlaanderen staat open voor iedereen die een link heeft met een OCMW. Ook op LinkedIn bestaat een groep OCMW Vlaanderen. En een aantal OCMW's en VVSG-stafmedewerkers zijn ook al actief op Twitter. Naast de snelle uitwisseling van informatie, komt dit ook de groepsdynamiek ten goede. ■

Nathalie Debast is VVSG-stafmedewerker armoede, energie en wonen

